

ĐOÀN QUỐC SỸ

CON
CÁ
MẮC
CẠN

1971

SÁNG TẠO

CON CÁ MẮC CẠN

Doãn Quốc Sỹ

www.dtv-ebook.com

Ngày xưa có một người lính thú:

Ngang lưng thì thắt bao vàng,

Đầu đội nón dẫu vai mang súng dài.

Một tay thì cắp hỏa mai,

Một tay cắp giáo quan sai xuống thuyền.

Thùng thùng trống đánh ngũ liên,

Bước chân xuống thuyền nước mắt như mưa

Đi ngược dòng sông vài ngày rồi lên bộ leo đèo vượt suối, rồi lại xuống thuyền ngược dòng sông, rồi lại lên bộ, cứ như thế ròng rã một tháng trường mới tới nơi đồn trú. Đó là miền biên giới có thác chảy ào ào suốt ngày đêm, có núi chập chùng cao ngất chắn mất đường về. Dọc theo ngọn nguồn con sông chảy xiết là những khu rừng già âm u nhiều rắn độc, nhiều thú dữ.

Đau đớn thay cho người lính thú. Anh phải ở đây ba năm, ba năm dài những lo âu, thương nhớ. Bất trắc có thể xảy đến hàng ngày khiến anh bỏ thân nơi rừng núi hùng vĩ nhưng hiểm độc này. Anh mà ngã xuống chỉ một chiếc lá nhỏ cũng đủ phủ thân anh vì thân anh sẽ rữa nát trước chiếc lá để rồi mất tích vào đám bùn đen âm thấp dưới rừng. Đêm đến anh ngủ, những hình ảnh khủng khiếp đó ùa đến cùng tiếng thác nước để uy hiếp linh hồn anh. Ba năm... ba năm dài...

Ba năm trấn thủ lưu đồn,
Ngày thì canh điểm, tôi dồn việc qua!
Chém tre dẫn gỗ trên ngàn.
Hữu thân hữu khổ phàn nàn cùng ai.
Miệng ăn măng trúc măng mai,
Những giang cùng nữa lấy ai bạn cùng?
Nước trong xanh con cá vẫy vùng...

Phải, một hôm kia anh vào rừng chém tre dẫn gỗ, anh lạc đến khoảng tròn rộng và sâu những đá là đá, lớn có từng tảng, nhỏ thành từng hòn, nhỏ nữa là cát sỏi. Nước ở đây thật là trong và có một con cá. Thoáng thấy anh, con cá vùng quẫy như muốn tìm nơi ẩn trốn. Người lính thú nào có biết điều đó, anh ao ước được tự do như con cá kia và buột lời ngâm:

“Nước trong xanh con cá vẫy vùng...”

Kỳ lạ thay, con cá đó biết nói. Nó hỏi anh:

- Anh cho là tôi sung sướng lắm sao?

Người lính thú đáp:

- Sung sướng lắm chứ! Cảnh thì tĩnh, nước thì trong, một mình anh thanh thơi, vùng vẫy.

Con cá làm như cất tiếng cười mỉa mỉa rồi giải thích:

- Đây trước là con suối. Một hôm mưa nguồn lớn, đá trên núi xô lăn xuống ngồn ngang, con suối đổi dòng, để lại một khúc chết ở đây. Thoạt tiên nước đục, tôi còn khuây khỏa đôi chút vì mình có thể bơi lội tung tăng

mà vẫn no mỗi, chẳng phải để ý đến ai, và cũng chẳng ai biết có mình mà để ý. Tai hại thay nước lắng dần... Qua đi một tuần trăng, nước trong suốt như gương, tôi thấy mình lơ lửng trên quách. Anh ơi, rùi bị tù trong một vũng nước đã là một điều đáng buồn, lại bị tù lộ liễu trong một vũng nước trong suốt như gương này thật là vừa buồn vừa nhục.

- Nước trong vắt không có mỗi, anh có đói không?

- Tôi có thể ăn rêu bám ở những hòn đá quanh đây.

Người lính thú lấy cơm năm giờ lên và nói:

- Tôi bữa cơm ra rồi ném xuống một ít cho anh nhé.

Giọng cá bình thản một cách buồn rầu:

- Cám ơn anh. Giá nước đục anh làm như vậy thì hay, nhưng nước trong như thế này anh ném xuống để thấy tôi bơi lên đớp lấy, chao ôi còn cảnh nào tủi hổ cho bằng!

Người lính thú ngẫm nghĩ, sực nhớ điều gì, anh nói:

- Thế tôi mang anh sang dòng sông gần đây vậy nhé!

Cá đáp:

- Cám ơn anh, nhưng cảnh tôi phải lên nằm trên lòng bàn tay anh để rồi anh mang ra sông thả xuống còn đáng sỉ nhục gấp ngàn gấp vạn lần cảnh bị tù thế này. Tôi tuy bị tù ở đây nhưng vẫn nghe thao thức tiếng sông qua mạch đất. Sẽ có ngày mưa nguồn làm tràn bờ giếng này, làm rành khúc sông kia, lúc đó tôi sẽ nương theo triều nước mà tìm ra sông. Như thế mới đẹp! Như thế mới đẹp!

Có tiếng mõ thu quân. Người lính thú chào cá, bịn rịn ra về. Từ đây mỗi khi chém tre, đẵn gỗ, hoặc đi kiếm măng trúc, măng mai qua đây anh

cũng giữ ý chẳng muốn đến bên bờ suối chết để khỏi gây xao động cho con cá bị tù. Thảng hoặc gặp cơn mưa nguồn khá lớn, anh chạy vội tới đó ném vội xuống khối nước đục ngầu một ít cơm rời, rồi ra về trong lòng không vui, vì anh vẫn thắc mắc chẳng hiểu cá có còn ở dưới đó để nhận những hột cơm của người tri kỷ, hay đã trườn mình tìm ra sông rôi.

HẾT

Table of Contents

[Start](#)